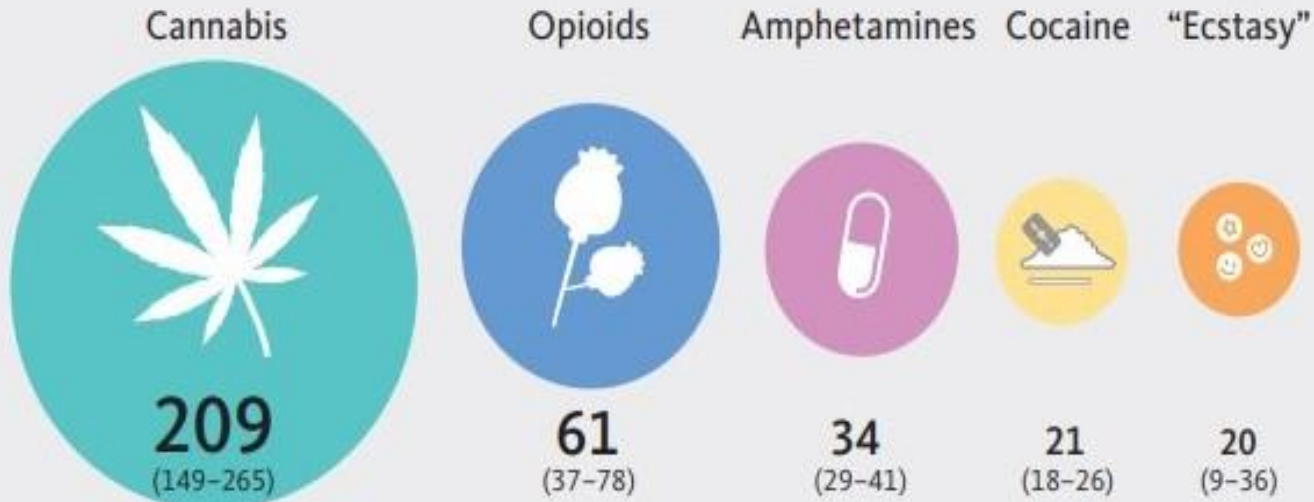

สถานการณ์ยาเสพติด และปัญหาอุปสรรคในการบำบัดรักษาผู้ ที่มีปัญหาจากการใช้สารเสพติด

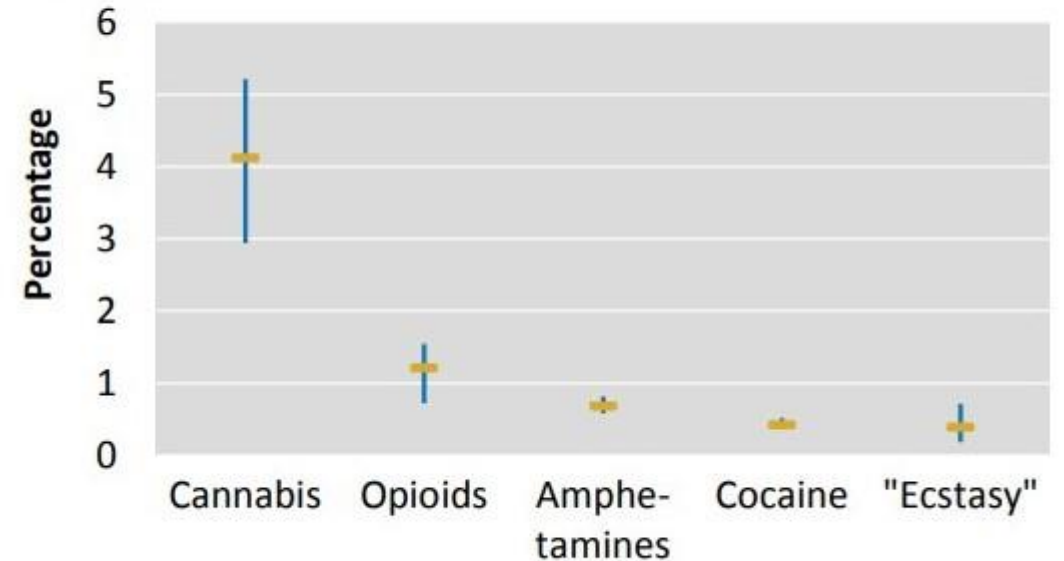

นายแพทย์อภิศักดิ์ วิทยานุกุลลักษณ์ โรงพยาบาลธัญญารักษ์แม่ฮ่องสอน กรมการแพทย์

GLOBAL ESTIMATES OF THE NUMBERS OF DRUG USERS IN MILLIONS (2020)

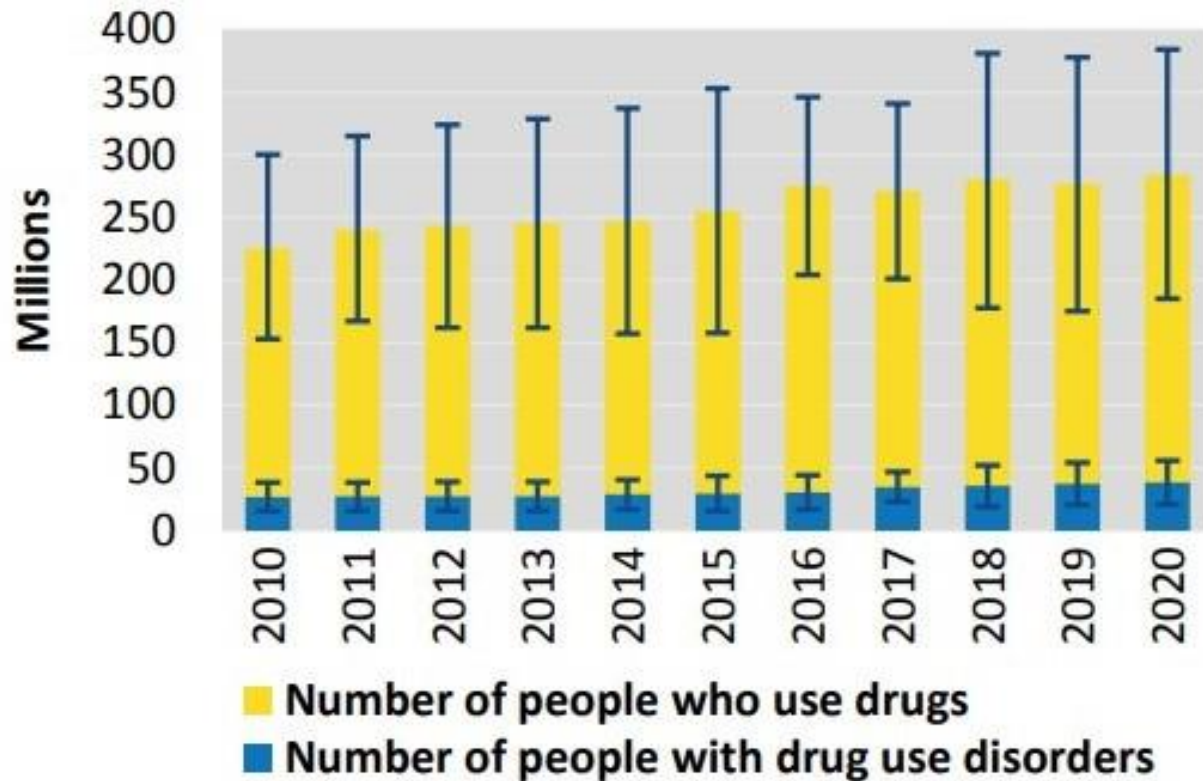

Global estimates of prevalence of drug use in the past year, by drug, 2020 or the most recent year for which data are available

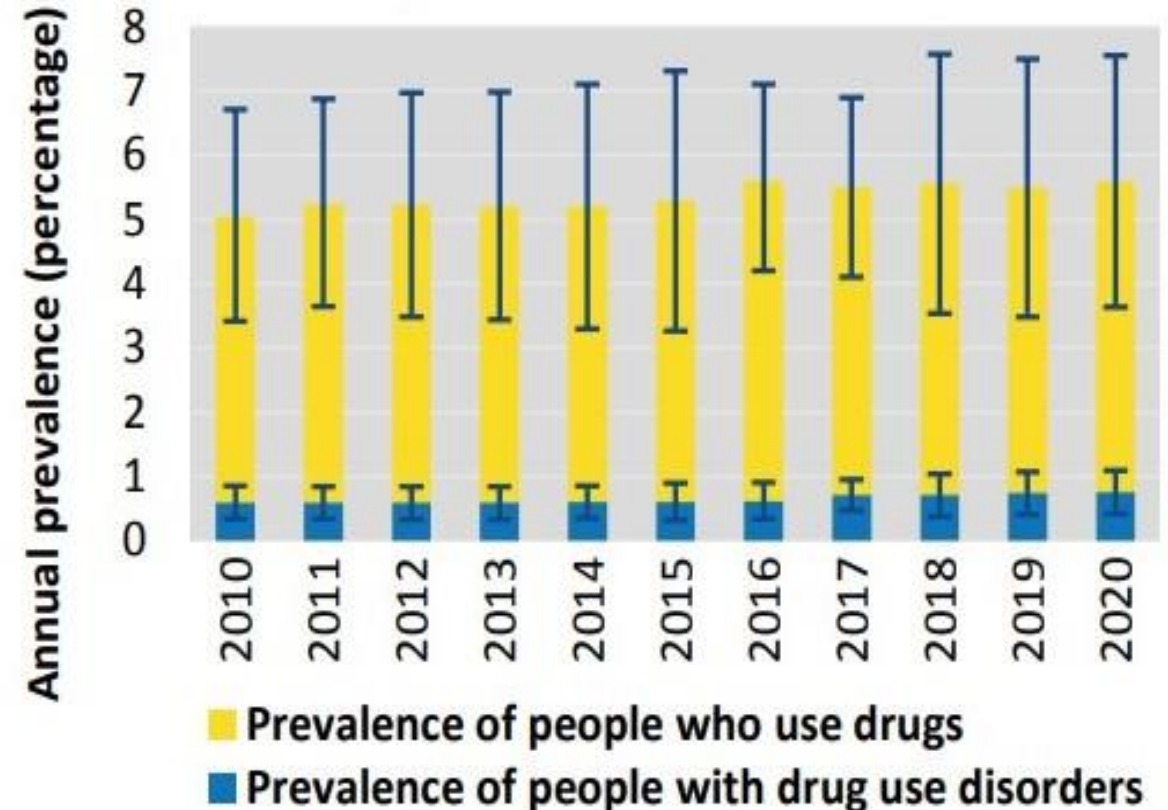
Source: UNODC, responses to the annual report questionnaire.

Global number of people who use drugs and people with drug use disorders, 2010–2020

Source: UNODC, responses to the annual report questionnaire.
 Note: Estimated number of people (aged 15–64) who used drugs in the past year.

Global prevalence of drug use and drug use disorders, 2010–2020

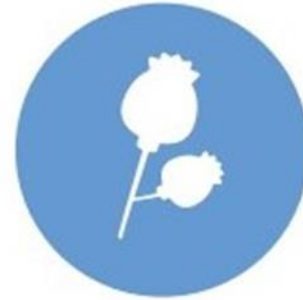

Source: UNODC, responses to the annual report questionnaire.

Amphetamines

- > 34 million past-year users of amphetamines in 2020
- > Qualitative trends: increase in use in 2019–2020, and during the last decade
- > Quantitative trends: relatively stable situation in 2010–2020, but high level of uncertainty given large data gaps

Opioids

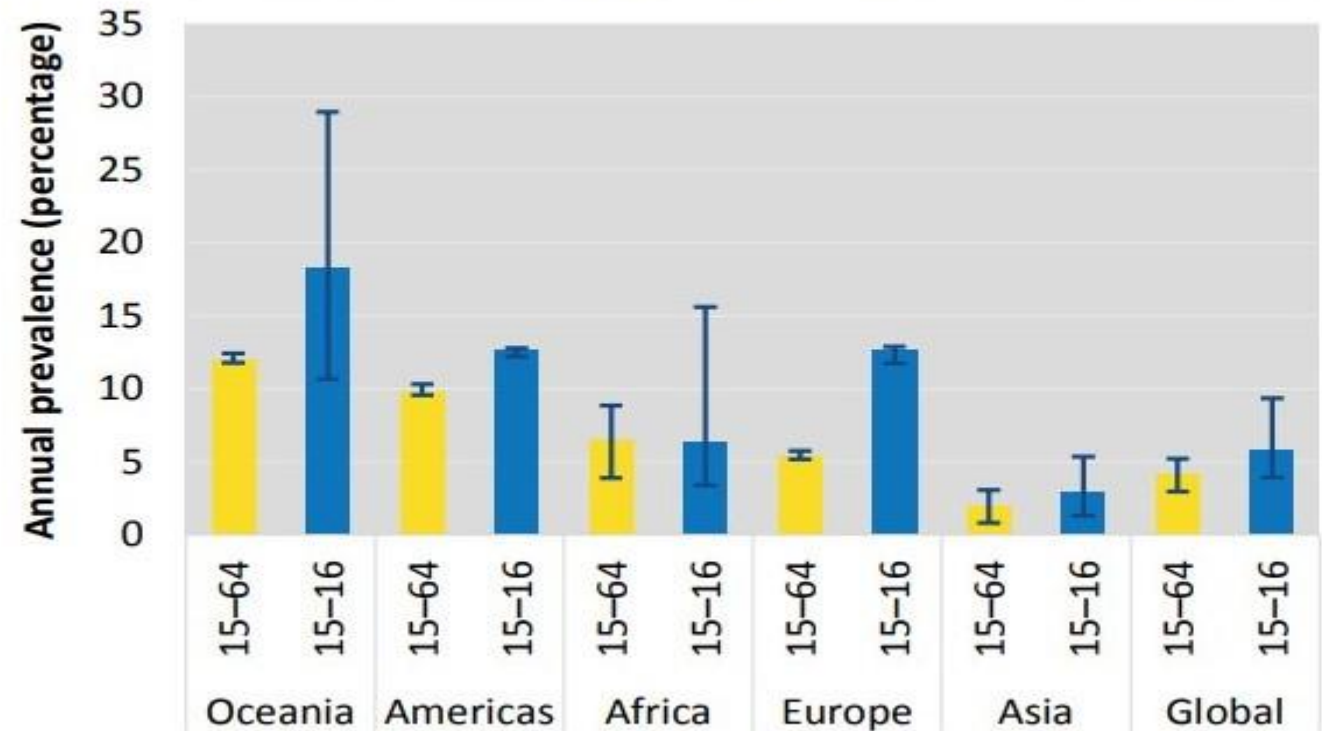
- > Use remains a major concern due to potentially severe health consequences
- > 61 million past-year users of opioids for non-medical reasons in 2020
- > 31 million of those were past-year users of opiates (mainly heroin)
- > Qualitative trends: use overall stable in 2019–2020
- > Quantitative trends: twofold increase in the number of opioid users in 2010–2020

Cannabis

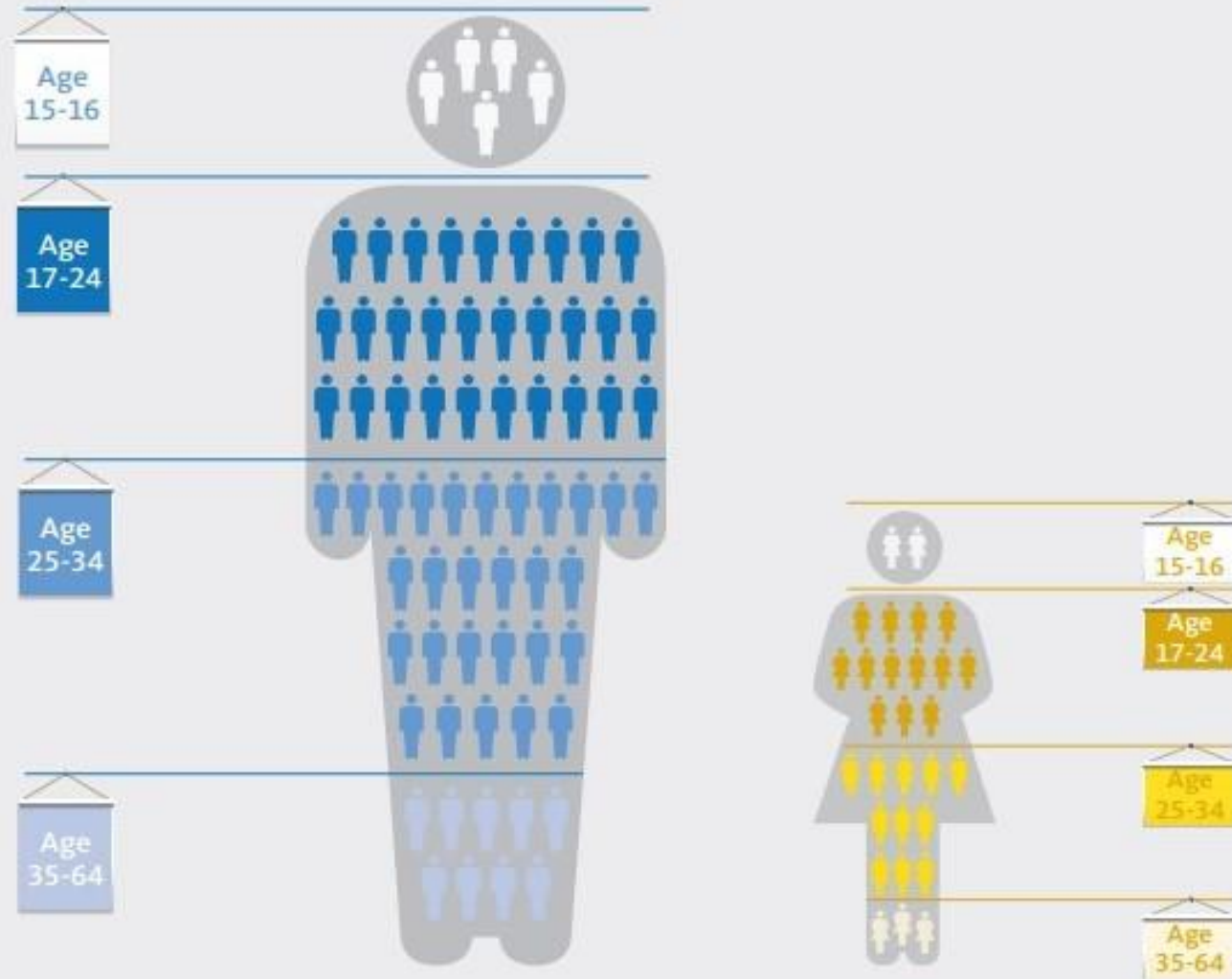
- > Remains the world's most used drug
- > 209 million past-year users in 2020
- > Qualitative trends: overall increase in use in 2019–2020
- > Quantitative trends: increase of 23 per cent in the number of cannabis users in 2010–2020

Global and regional use of cannabis among people aged 15–16, and among the general population aged 15–64 (2020 or most recent year for which data are available)

Source: UNODC, responses to the annual report questionnaire, and other government reports.

GLOBAL CANNABIS USE ACCORDING TO AGE AND GENDER

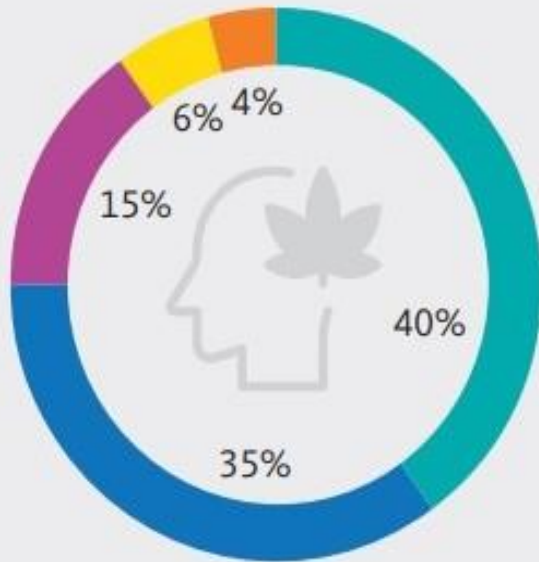
Source: UNODC, responses to the annual report questionnaire; EMCDDA, ESPAD Report 2019: Results from the European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs; and study reports.²¹

Note: Estimates are based on self-reported use of cannabis in the past year.

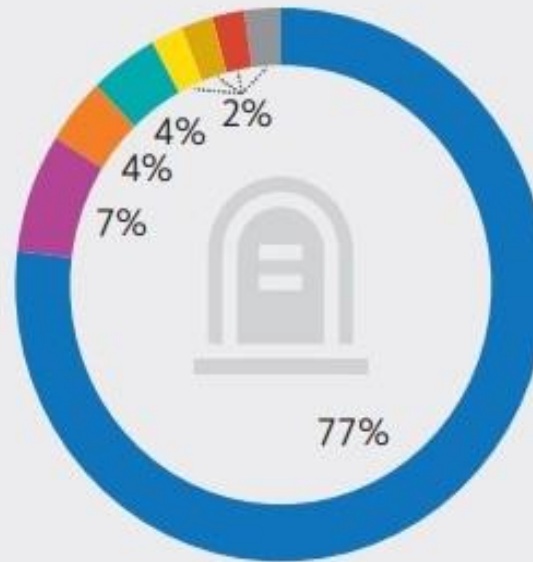
Substance-related harm

Share of countries reporting drugs most harmful

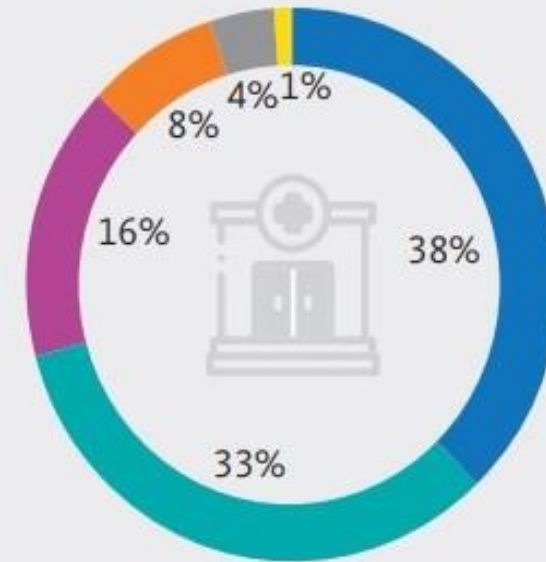
Drug use disorders

Drug-related deaths

Drug-related treatment

- Cannabis
- Opioids
- Amphetamine-type stimulants

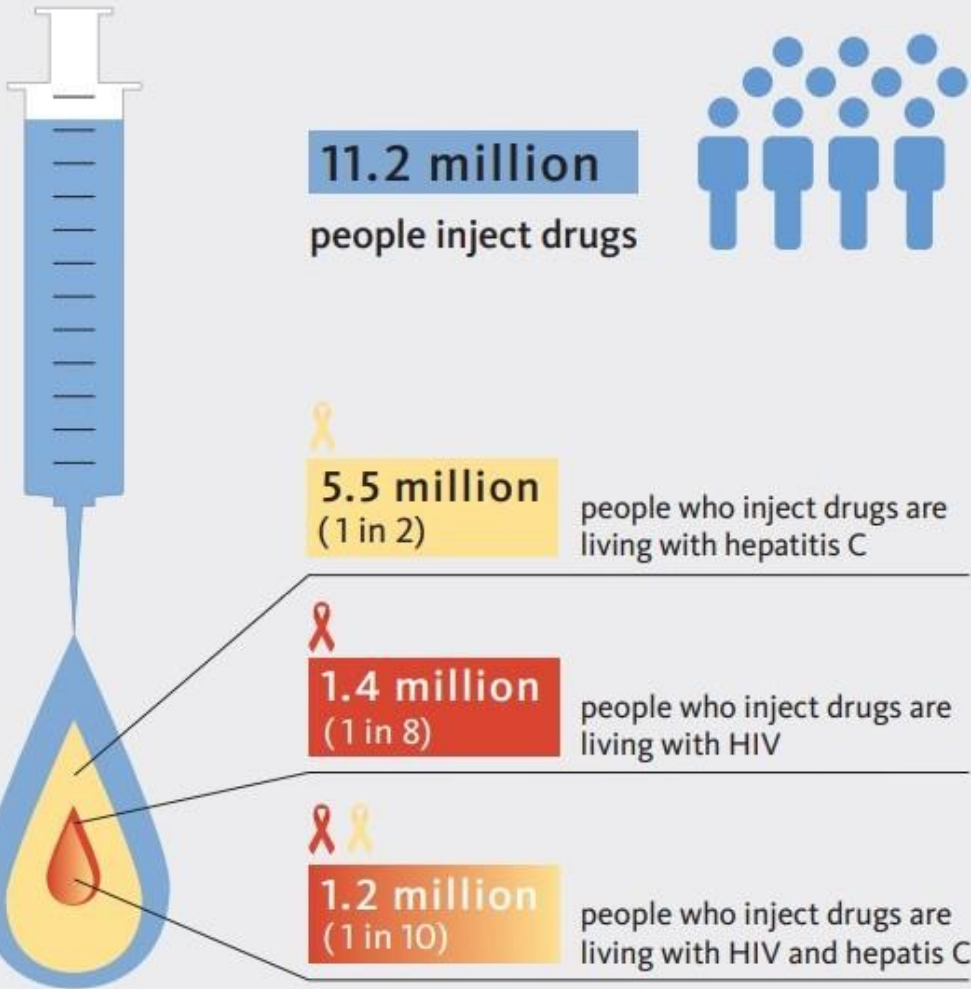
- Sedatives and tranquilizers
- Cocaine
- New psychoactive substances

- Hallucinogens
- Other drugs

Source: UNODC, responses to the annual report questionnaire.

MORE THAN 11 MILLION PEOPLE INJECT DRUGS

GREATER RISK OF ACQUIRING HIV IN 2020 AMONG KEY POPULATIONS

KEY POPULATIONS		REFERENCE POPULATIONS
People who inject drugs	35x	People who do not inject drugs
Transgender women	34x	Other adults
Female sex workers	26x	Other adult women
Gay men and other men who have sex with other men	25x	Heterosexual adult men

Source: UNODC elaboration, based on UNAIDS, Global AIDS Update 2021 – Confronting Inequalities — Lessons for Pandemic Responses from 40 Years of AIDS (Geneva, 2021).

GLOBAL BURDEN OF HARM DUE TO OPIOID USE DISORDERS

Opioids account for

of deaths due to drug use disorders (direct drug-related deaths) in 2019

Opioids account for

of treatment for drug use disorders in 2020

Opioid use disorders cost an estimated

12.9 million

years of "healthy" life lost due to disability and premature death in 2019

equivalent to 71% of years of "healthy" life lost due to drug use disorders

COVID-19 VS. DRUGS

IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON DRUG USE

Increases in overall cannabis consumption, mostly due to increased frequency and quantity used by existing users rather than recruitment of new users

Increases in non-medical use of sedatives, such as benzodiazepines, tranquilizers and other psychiatric pharmaceuticals

Decreases in drug use of adolescents which coincided with lockdown periods

Temporary decreases of drug use at recreational venues during lockdowns, in particular MDMA

Regular drug use less affected, but users with drug use disorders more often experienced withdrawal and relapse. Greater willingness to access treatment was not met with sufficient service availability

Service provision was disrupted with drug use prevention, drug-related treatment and other services for people who use drugs experiencing closures, limited capacity and/or lower in-person attendance

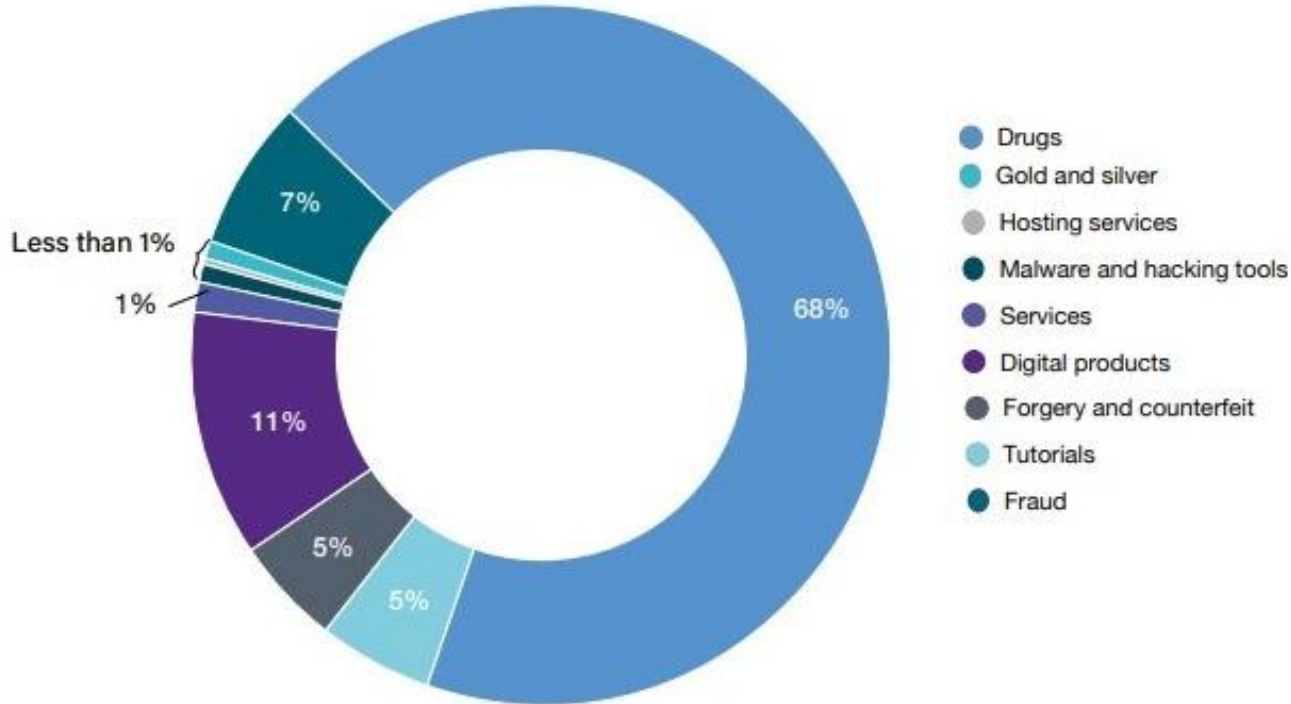
Lower COVID-19 vaccination uptake in people who use drugs despite them being a priority group for this intervention, associated with lower trust in the medical system and access barriers

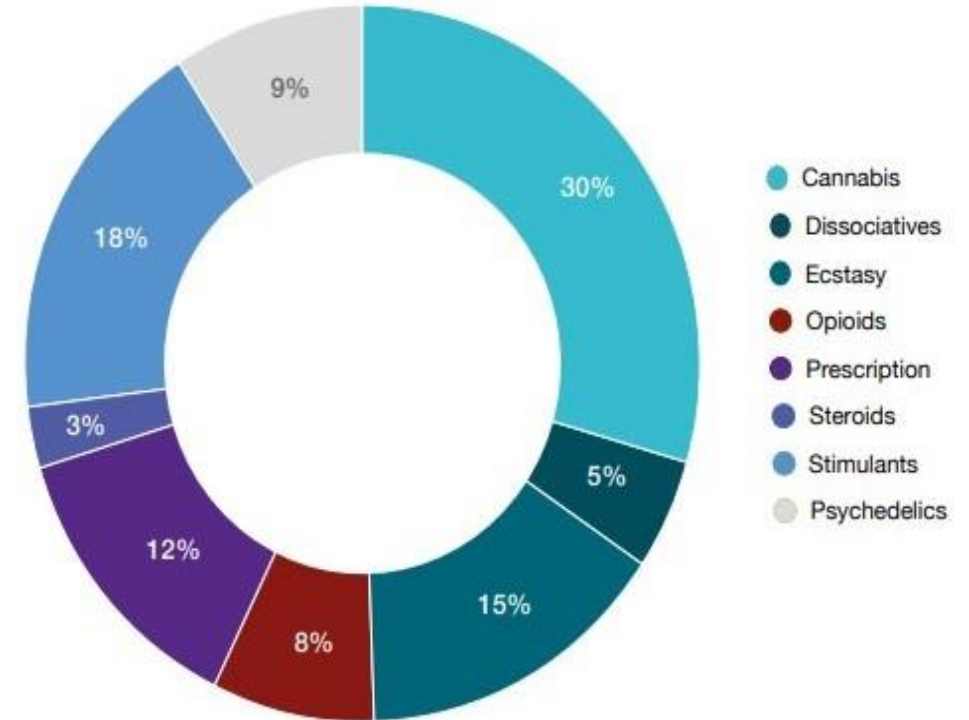
Innovation in service delivery (*such as tele-medicine*) may be used also after the pandemic, but need more research for successful implementation

Darknet and online movement

Figure 16. Percentage of products and services available on Darkweb marketplaces as of December 2019.*

Percentage of drug types available on four popular marketplaces in December 2019.*

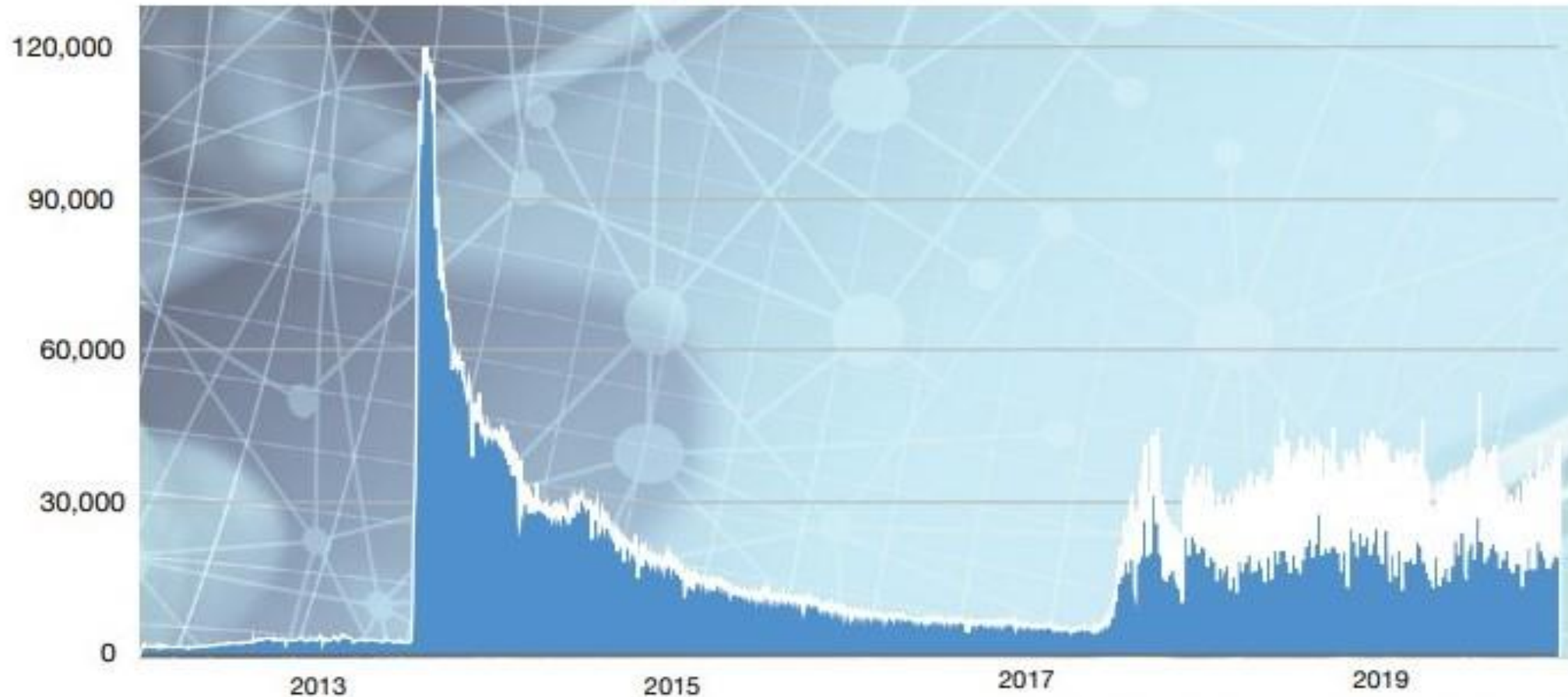

*Combined data from four popular marketplaces (Empire Market, Apollo Market, Silk Road 3.1, Elite Market) showing that drugs are by far the most prevalent category of product available from these marketplaces as of Dec. 2019.

*Data from four popular marketplaces (Empire Market, Apollo Market, Silk Road 3.1, Elite Market) as of Dec. 2019.

Thailand

Figure A9. Tor users directly connected from Thailand (January 2012 to July 2020).

The Tor Project - <https://metrics.torproject.org/>

แนวโน้มนโยบายการบำบัดสารเสพติด

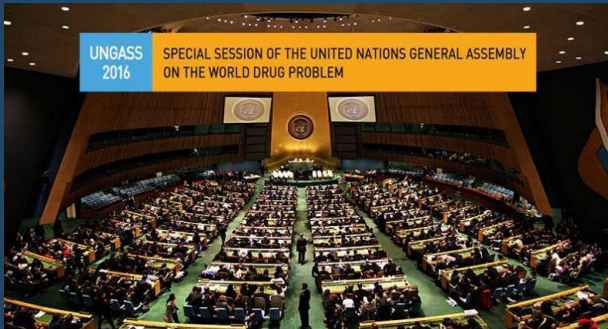

Drugs-associated harm

MEDIA → social recognition

(UNGASS 2016,2019)

New Act 2021
(comprehensive revision,
integration and updating)

action plan for addiction
problem
2020 – 2022

แนวทางการบำบัดรักษาตามกฎหมายเดิม VS ประมวลกฎหมายยาเสพติด

กฎหมายเดิม	ประมวลกฎหมายยาเสพติด
* ผู้เสพคือผู้ป่วย*	**ผู้เสพคือผู้ป่วย**
<ul style="list-style-type: none"> * เสพยาเสพติดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสามปี * ครอบครองยาเสพติด ต้องจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นถึงสองแสนบาท 	<ul style="list-style-type: none"> * เสพยาเสพติดต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกิน 1 ปี * ครอบครองยาเสพติด ต้องจำคุกไม่เกิน 2 ปี
<ul style="list-style-type: none"> * เสพและครอบครอง (ประเภท 1/ ยาบ้า) ไม่เกิน 5 เม็ด ได้รับโอกาสบำบัดรักษา 	<ul style="list-style-type: none"> * ครอบครอง (ประเภท 1/ ยาบ้า) ไม่ถึง 15 เม็ด ให้ถือว่าครอบครองเพื่อเสพ
<ul style="list-style-type: none"> * การเลิกยา/บำบัดรักษาเป็นไปตามกฎหมายกำหนด (สมัครใจ/ บังคับบำบัด ควบคุมตัว/ ไม่ควบคุมตัว) 	<ul style="list-style-type: none"> • กระทรวงสาธารณสุข กำหนดแนวทาง/มาตรฐานการบำบัดรักษา ตามระดับความรุนแรงของการเจ็บป่วย และระดับการเสพติด แบบรอบด้าน (ไม่กำหนดตามระดับการกระทำความผิด)
<ul style="list-style-type: none"> * ได้รับโอกาสแล้วต้องเลิกให้ได้ มีโอกาสแก้ตัวได้ 5 ครั้ง 	<ul style="list-style-type: none"> • การบำบัดแบบบูรณาการและต่อเนื่อง
<ul style="list-style-type: none"> * กฎหมาย/ศาล กำหนดสถานที่รักษา ระยะเวลา การรักษา การติดตามต่อเนื่อง/การลดอันตรายไม่กำหนดไว้ในกฎหมาย 	

Conceptual frame for new Act 2021 vs. SDGs goal

01

UNGASS 2016,2019

1. substances and health
2. substances and criminal
3. substances and human right
4. substances and new challenges
5. sustainability alternative development

02

New Act 2021

1. National addiction protection and combating plan
2. Revision of substances policy and utilization
3. Concept of SUD as a chronic health and social problem/ destigmatization/ opportunities
4. decriminalization, appropriate penalty/sentences : vulnerability group, labor and victim
5. appropriate control/management drugs dealer network/ properties

03

action plan for transitional to the
New code 2020-2021

- 1.dealing with drugs problem throughout supply chain
- 2.integrated/comprehensive demand and harm-associated reduction

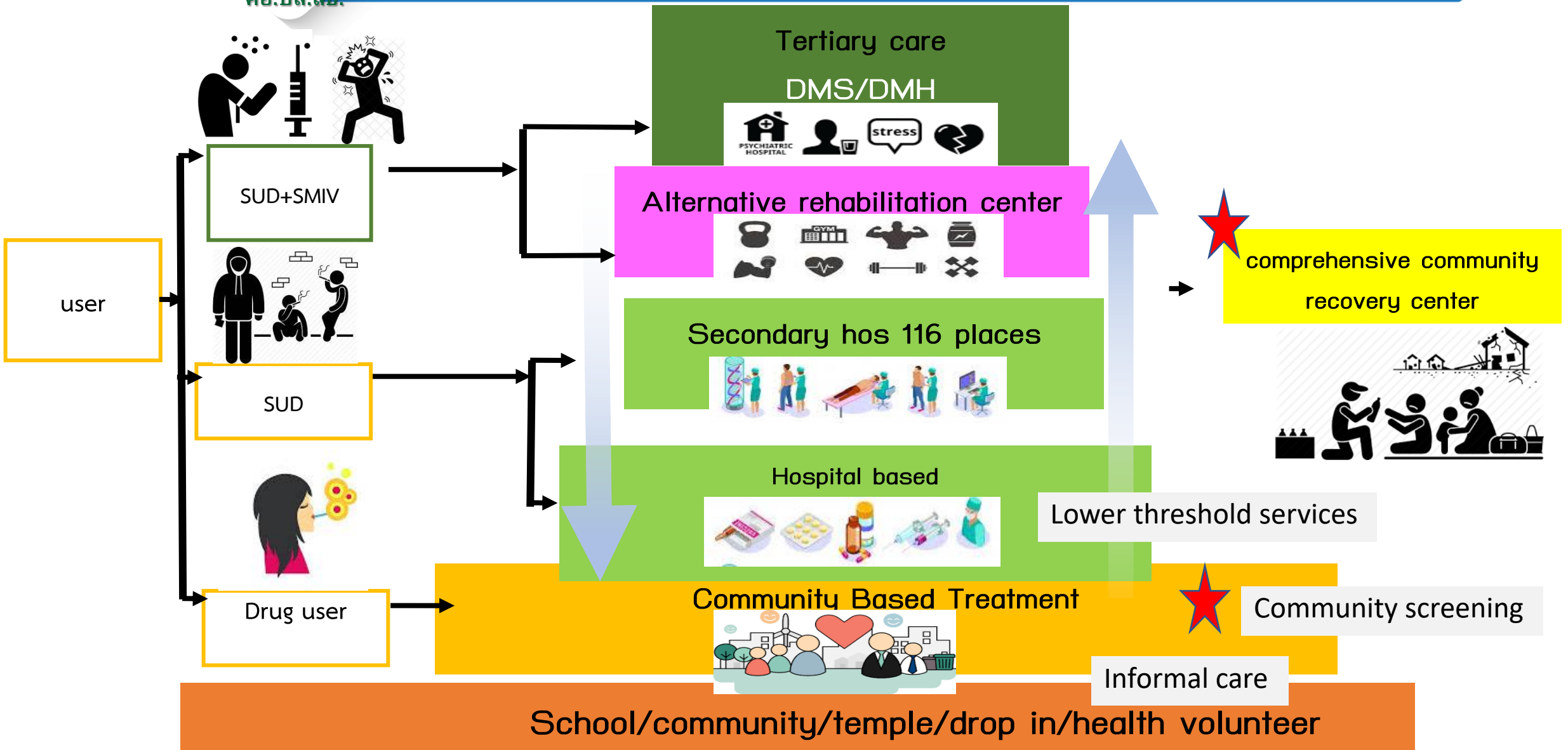
“Safe society from drugs-related problem”

SDGs goal 3,10,17 good health and well being: 3.3.1, 3.5.1

health care resources : new Act context

ศอ.ปส.สธ.

แผนการดำเนินงานการพัฒนาาระบบบริการสุขภาพ (SP) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

การจัดกลุ่มการพัฒนา
ระบบบริการสุขภาพ

19 สาขา

กลุ่มเร่งรัดพัฒนา
เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการ

กลุ่มขับเคลื่อนนโยบาย
สู่การปฏิบัติ

กลุ่มพัฒนาต่อยอด
เพื่อความเป็นเลิศ

กลุ่มขับเคลื่อน
การพัฒนา

สาขาสุขภาพจิต
และสารเสพติด

เป้าหมายการให้บริการ (Service Delivery) สาขาสุขภาพจิตและสารเสพติด
ปีงบประมาณ พ.ศ.2566-2570

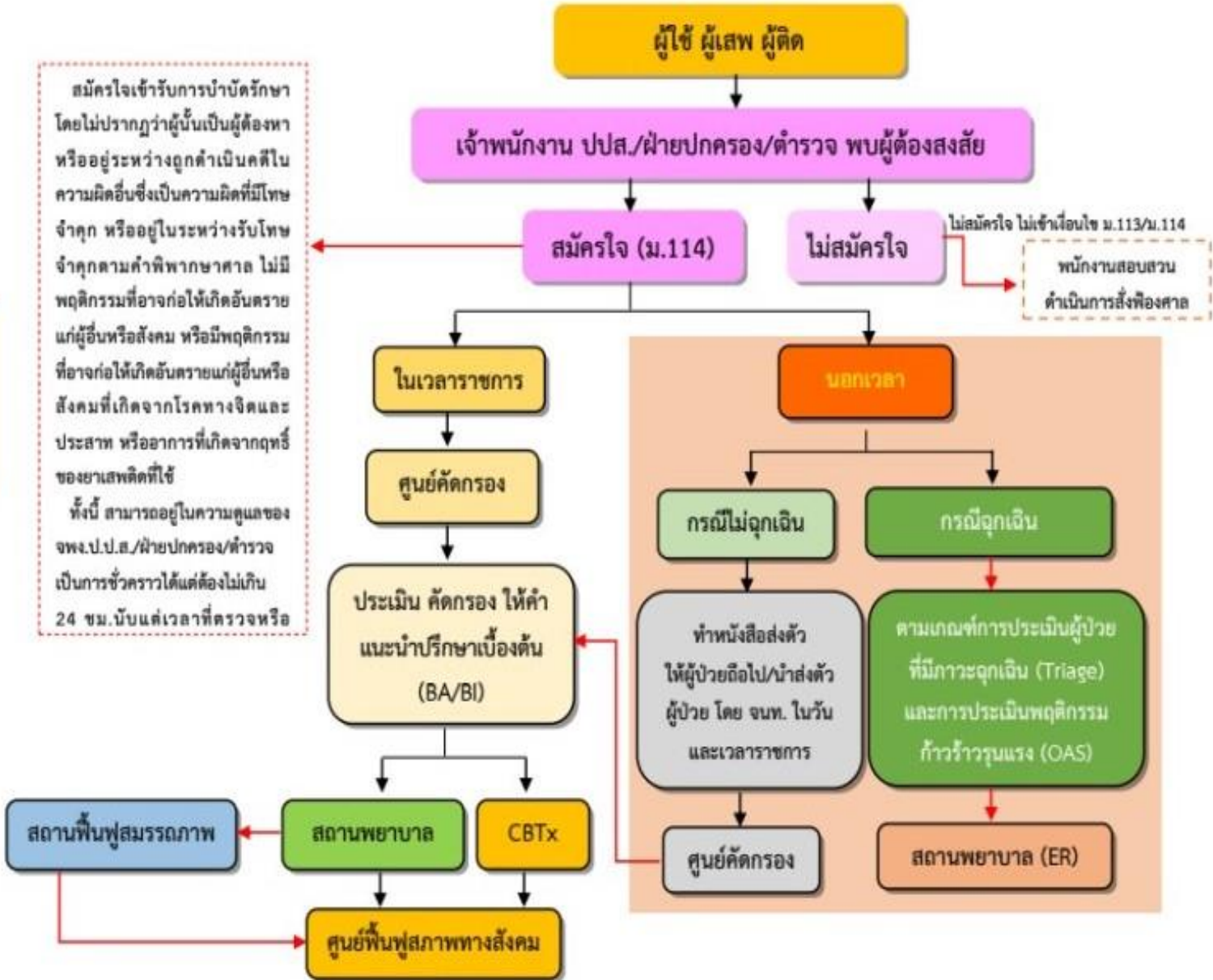
- 1) บริการหอผู้ป่วยในจิตเวชและยาเสพติด
- 2) บริการผู้ป่วยนอกจิตเวชทั่วไป จิตเวชเด็กและวัยรุ่น
- 3) บริการ Fast tract จิตเวชและยาเสพติดในแผนกผู้ป่วยฉุกเฉิน
- 4) ระบบบริการบำบัดรักษา ติดตาม พันฟูผู้ป่วยยาเสพติด และการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด (Harm Reduction)
- 5) บริการคลินิกสุขภาพจิตและยาเสพติดทางไกล
- 6) การบำบัดรักษาและพันฟูผู้มีปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

เร่งรัดพัฒนา
เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการ
อย่างมีคุณภาพและเท่าเทียม

การบูรณาการการดำเนินงานศูนย์คัดกรอง และการรับส่งต่อ

สมัครใจเข้ารับการรักษา โดยไม่ปรากฏว่าผู้นั้นเป็นผู้ต้องหา หรืออยู่ระหว่างถูกดำเนินคดีใน ความผิดอื่นซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษ จำคุก หรืออยู่ในระหว่างรับโทษ จำคุกตามคำพิพากษาศาล ไม่มี พฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดอันตราย แก่ผู้อื่นหรือสังคม หรือมีพฤติกรรม ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้อื่นหรือ สังคมที่เกิดจากโรคทางจิตและ ประสาท หรืออาการที่เกิดจากฤทธิ์ ของยาเสพติดที่ใช้ ทั้งนี้ สามารถอยู่ในความดูแลของ จพง.ป.ป.ส./ฝ่ายปกครอง/ตำรวจ เป็นการชั่วคราวได้แต่ต้องไม่เกิน 24 ชม.นับแต่เวลาที่ตรวจหรือ

การคัดกรอง เพื่อประเมินความรุนแรงของการติดยาเสพติด ภาวะความเสี่ยงทางกายหรือสุขภาพจิต

แบ่งการประเมิน
ออกเป็น 5 ส่วน

1. ระดับความรุนแรงของการของการเสพติด จากแบบคัดกรองและส่งต่อผู้ป่วยที่ใช้ยาและสารเสพติดเพื่อรับการบำบัดรักษา กระทรวงสาธารณสุข (บคก.กสร.) V.2 แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

คะแนน 2 - 3 แปลความหมาย กลุ่มผู้ใช้ (เสี่ยงต่ำ)

คะแนน 4 - 26 แปลความหมาย กลุ่มผู้เสพ (เสี่ยงปานกลาง)

คะแนน 27 ขึ้นไป แปลความหมาย กลุ่มผู้ติด (เสี่ยงสูง)

2. ภาวะฉุกเฉิน/ภาวะความเสี่ยงต่อการก่อความรุนแรง ทางกายและจิต

3. สุขภาพกาย

4. สุขภาพจิต

5. สัมพันธภาพกับครอบครัว ชุมชน

การฟื้นฟูสภาพทางสังคม

ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

มีหน้าที่และอำนาจ

ให้คำแนะนำ ปรีกษา
ช่วยเหลือ

ช่วยเหลือ สวัสดิการสังคม
ที่อยู่อาศัยเป็นการชั่วคราว

ช่วยเหลืออาชีพ เงินทุน
สงเคราะห์การศึกษา

ส่งเสริมให้นายจ้างรับ
ผู้ผ่านการบำบัดรักษา

ส่งเสริมครอบครัวและชุมชน
ร่วมบำบัดรักษา ติดตาม

หน่วยงานบูรณาการให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และสงเคราะห์ด้านต่างๆ ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๔

กระทรวง
มหาดไทย

- จัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในจังหวัด ประสานงานกับหน่วยงานรัฐ อปท. และภาคเอกชน พัฒนา รวมกลุ่มอาชีพ อบรมให้ผู้ติดยาและผู้ผ่านบำบัดรักษา

กรุงเทพ
มหานคร

- จัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม กทม. อบรม พัฒนา ให้ชุมชนมีบทบาทในการติดตาม ช่วยเหลือผู้ติดยาและผู้ผ่านบำบัดรักษา สนับสนุนการศึกษาเล่าเรียน

กระทรวง
การพัฒนาสังคม

- สนับสนุน ช่วยเหลือ สงเคราะห์ในด้านสวัสดิการสังคม บ้านที่อยู่อาศัยเป็นการชั่วคราว สงเคราะห์แก่เด็กและเยาวชน สตรี ที่ติดยาเสพติด และผ่านการบำบัดรักษา

กระทรวง
แรงงาน

- สนับสนุน ช่วยเหลือ ฝึกอบรม พัฒนาฝีมือแรงงาน หาอาชีพ/งานที่เหมาะสม ในสถานประกอบการต่างๆ ให้แก่ผู้ติดยาเสพติดและผู้ผ่านการบำบัดรักษา

กระทรวง
ศึกษาธิการ

- สนับสนุน ส่งเสริมด้านการศึกษา จัดหาสถานศึกษาที่เหมาะสม ส่งเสริมการศึกษานอกระบบโรงเรียนและฝึกฝนอาชีพ สนับสนุนการฝึกอบรมด้านทักษะอาชีพ

กระทรวง
สาธารณสุข

- สนับสนุน ติดตาม ช่วยเหลือ สงเคราะห์ พัฒนาระบบวิธีการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด รวมถึงมีอาคารทางจิตและประสาท อสม. ติดตามช่วยเหลือในชุมชนและสังคม

สำนักงาน
ป.ป.ส

- สนับสนุนนโยบาย ร่วมอำนวยความสะดวกและส่งเสริมในการดำเนินการทุกระดับ สนับสนุนทุนประกอบอาชีพ รวบรวมค่าของบประมาณในหมวดฟื้นฟูสภาพทางสังคม

หน่วยงานอื่นๆ
ที่ให้การสนับสนุน
ช่วยเหลือ และ
สงเคราะห์ด้านต่างๆ

กท.

กช.

กก.

ทส.

วส.

อว.

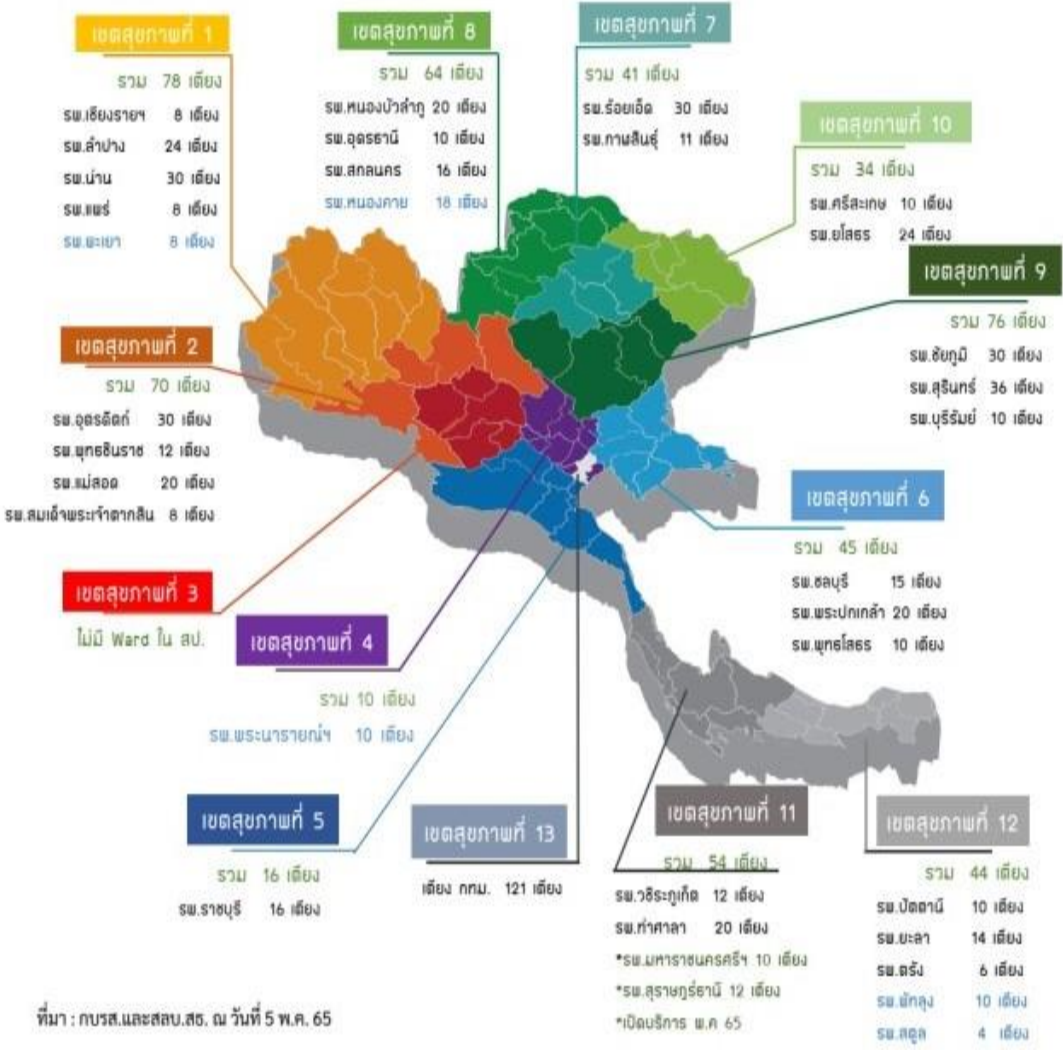

สตช.

กองทุนหมู่บ้าน

ทรัพยากรเตียงจิตเวชและยาเสพติด ในรพ.สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ที่มา : กบรส.และสสพ.สต. ณ วันที่ 5 พ.ค. 65

สรุปจำนวนเตียง

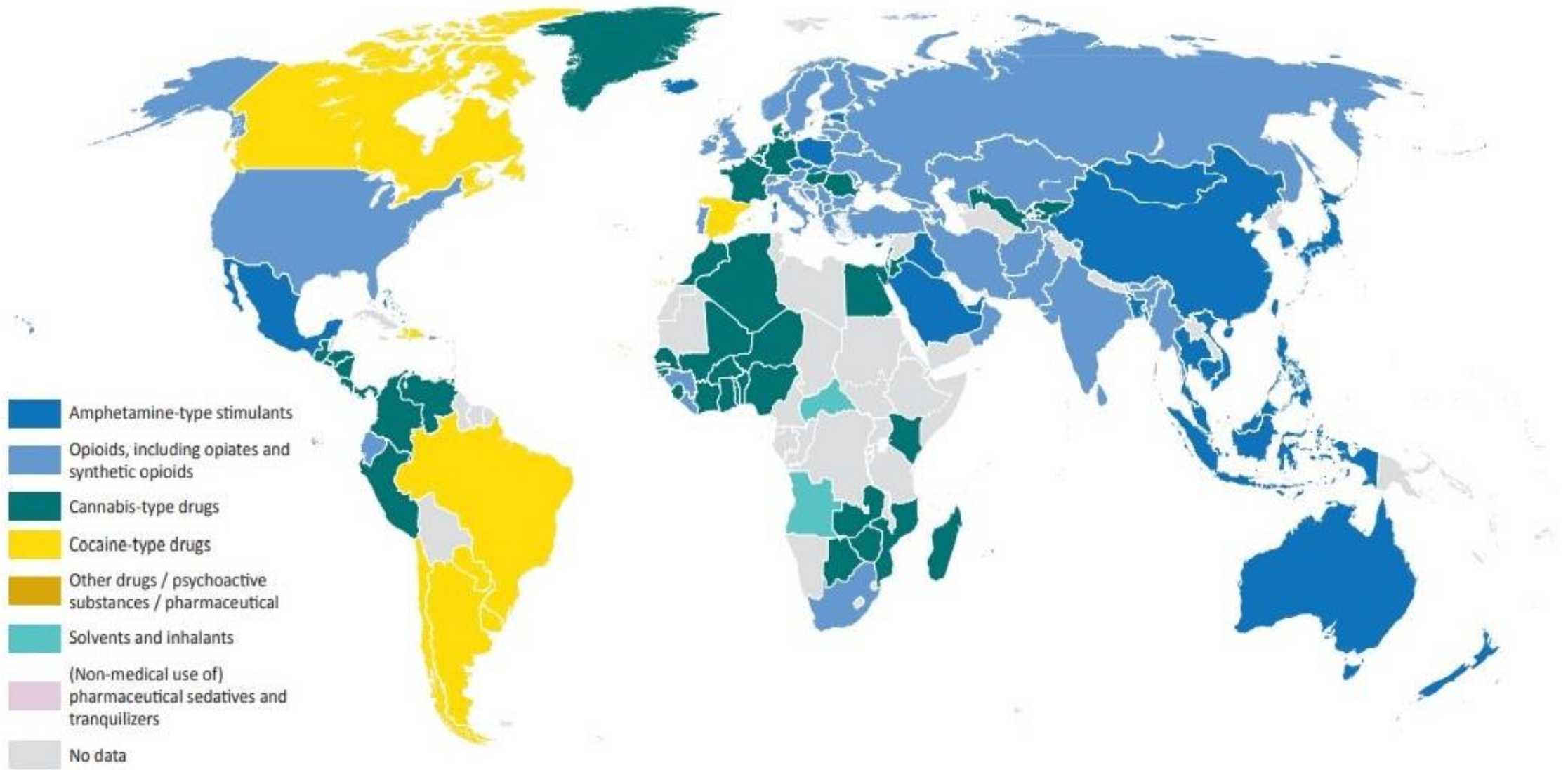
รพ.สังกัด สป. 532 เตียง
 (ภายในเดือน มิ.ย. 65)
 รพ.สังกัดกรมสุขภาพจิต 4,362 เตียง
 รพ. สังกัดกรมการแพทย์ 1,840 เตียง
 รพ.สังกัด กทม. 121 เตียง

มี Ward จิตเวชและยาเสพติด ในรพ.สังกัด สป.
32 จังหวัด ใน 11 เขตสุขภาพ

ศักยภาพการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ

การประเมิน	หน่วยบริการในกระทรวงสาธารณสุข					
	sw.สต.	swช.	swน.	swศ.	กรมการแพทย์	กรมสุขภาพจิต
ผู้ใช้ (เสียงต่ำ)	/	*	*	*	*	*
ผู้เสพ (เสียงปานกลาง)	*	/	/	/	*	*
ผู้ติด (เสียงสูง)	-	/	/	/	*	*
ติดรุนแรง มีปัญหายุ่งยากซ้ำซ้อน /เรื้อรัง /ระยะยาว	-	*	*	*	/	*
มีอาคารทางจิต/โรคร่วมทางจิตเวช /ระยะยาว	-	*	*	*	*	/

The most frequently reported drug group in drug treatment, 2020 or the most recent year for which data are available

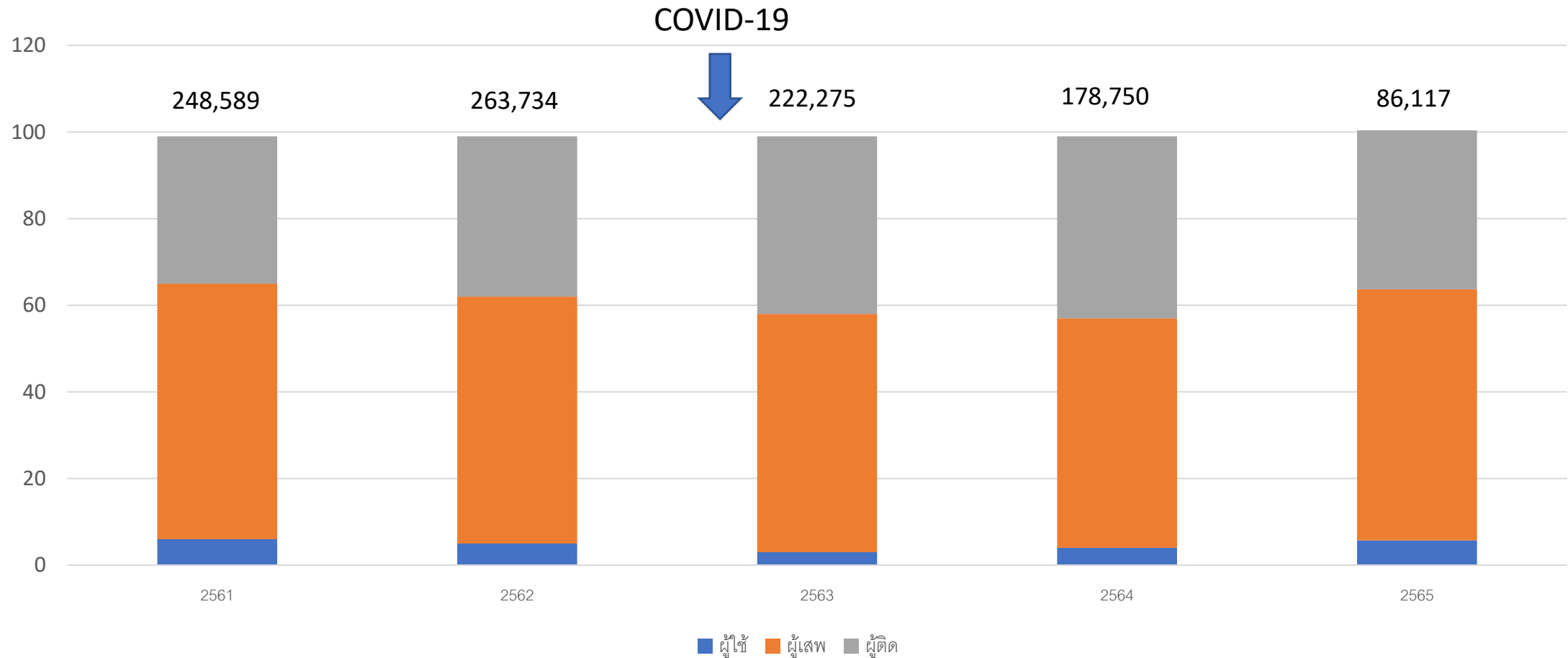
Source: UNODC, responses to the annual report questionnaire.

กลุ่มรัญญารักษ์

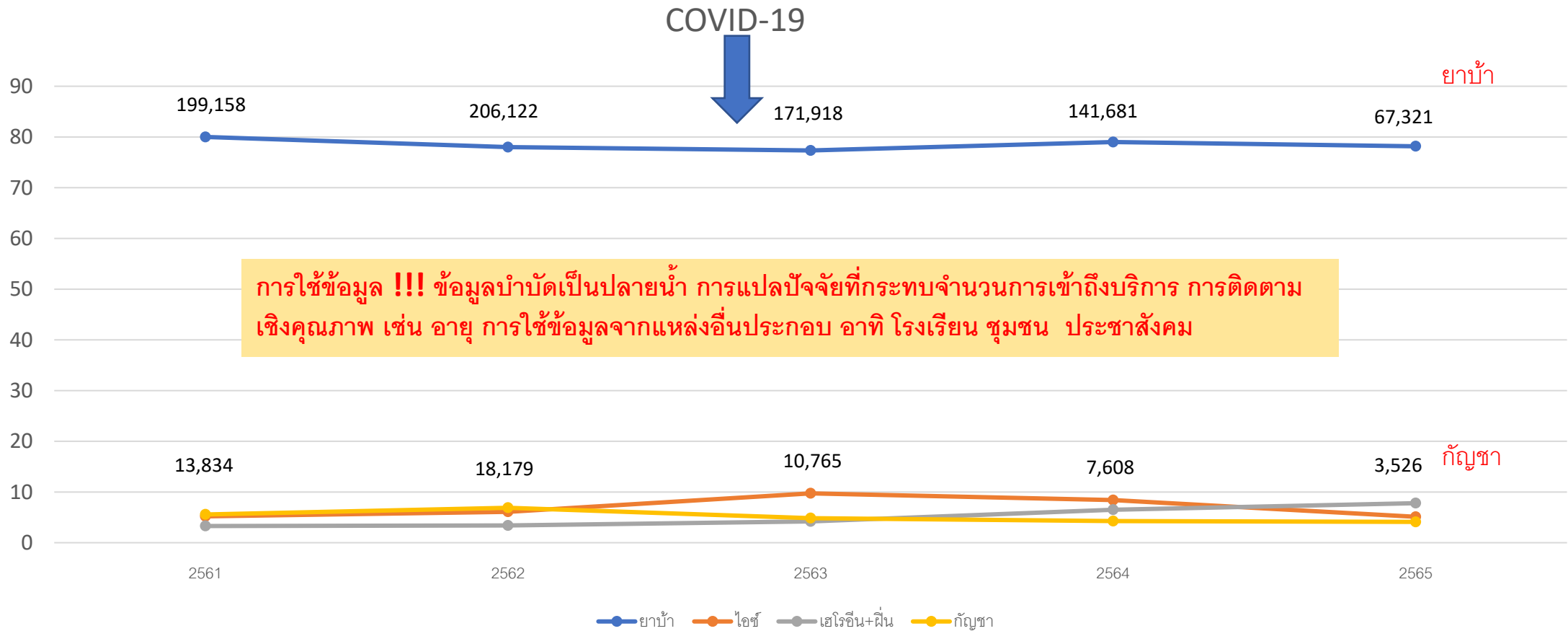
80 ปี กรมการแพทย์ ทำดีที่สุดเพื่อทุกชีวิต : Do our best for all²⁸

การบำบัดรักษาผู้ใช้ยาเสพติดรวมทุกสารแบ่งตามระดับอาการ

25 กค 2565 : บสต

สัดส่วนร้อยละของสารเสพติดในผู้ที่เข้ารับการรักษา

25 กค 2565 : บสต

ปัญหาหรือความท้าทายในด้านการบำบัด

- ผลกระทบจาก การปรับประมวลกฎหมายยาเสพติด
- ผลกระทบจากช่วงการระบาดของ COVID-19
  - การรับมือจัดการปัญหา COVID-19 ของระบบสาธารณสุข (distancing, ปรับลดบริการอื่น บุคลากร
  - การทำงานของผู้เกี่ยวข้อง อาทิ การดูแลด้านความมั่นคง ต้องให้น้ำหนักกับโรคระบาดและการเยียวยา เช่นกัน
- ผลกระทบช่วงหลังการระบาดของ COVID-19
  - ปัญหาสังคม ภาวะสุขภาพจิต เศรษฐกิจ
  - การซื้อขายออนไลน์
  - ภาวะที่มีการใช้ยาเสพติดอยู่แต่ขาดการเข้าถึง
- การจัดการปัญหาการใช้กัญชา (ความรู้ความเข้าใจ 2 ด้าน ระบบเฝ้าระวัง สื่อ ระบบการดูแลกำกับ การสังเกตสัญญาณเตือน การวิจัยที่ตอบสนองความต้องการอย่างเป็นระบบ)

Call for act.

- health literacy
- Monitoring system laws and regulation
- Research and systematic data collection/utilization
- implementation vs. integration
- ตัวชี้วัดร่วม และระบบข้อมูล

Thank you

Apisak Wittayanookulluk
drapisak@hotmail.com